

Sygn. akt *XVII AmE 97/21*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Maciej Kruszyński</i>

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania *S. T.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 8 grudnia 2016 roku, nr (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od *S. T.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1 260 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Maciej Kruszyński

Sygn. akt *XVII AmE 97/21*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 grudnia 2016 roku Nr (...) - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo Energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 23 czerwca 2016 r. na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia *S. T.* prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą: *T. S. (...)* z siedzibą w *Ć.* kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. *S. T.* prowadzący działalność gospodarczą pod firmą: *T. S. (...)* w dniu 10 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w *W.*, dz. Nr (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działalnie wymienione w punkcie 1 wymierzył S. T. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą: T. S. (...) karę pieniężną w kwocie 2,780 zł.

Od ww. decyzji odwołanie wniósł powód, zaskarżając ją w części dotyczącej pkt. 2, tj. wymierzenia powodowi kary pieniężnej w kwocie 2,780 zł. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

- naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo Energetyczne poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się stwierdzeniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przez powoda przepisów ustawy Prawo Energetyczne w stopniu „znacznej szkodliwości czynu” przy założeniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju, gdy tymczasem z treści uzasadnienia decyzji nie wynika na jakiej podstawie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, iż działanie powoda nosi znamiona znacznej szkodliwości czynu.

Wobec powyższego, wniósł o uchylenie i zmianę decyzji poprzez zastosowanie art. 56 ust. 6a ustawy Prawo Energetyczne tj. odstąpienie od wymierzenia kary powodowi wobec znikomego stopnia szkodliwości czynu oraz natychmiastowego zaprzestania naruszania prawa przez powoda. Powód wniósł również o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie z 27 lipca 2017 r. powód podtrzymał stanowisko przedstawione w odwołaniu.

Wyrokiem z 25 marca 2019 r., wydanym w sprawie toczącej się pod sygn. akt XVII AmE 91/17 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. uchylił zaskarżoną decyzję oraz zasądził od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz S. T. kwotę 837 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 720 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji pozwanego, wyrokiem z 14 grudnia 2020 r. wydanym w sprawie toczącej się pod sygn. akt XVII Aga 414/19 Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Apelacyjny polecił Sądowi Okręgowemu zbadać zasadności odwołania, oceniając trafność zarzutów odwołania skierowanych wobec punktu 2 zaskarżonej decyzji, tj. ocenić czy słuszne jest twierdzenie strony powodowej, że Prezes URE naruszył art. 56 ust. 6 P.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się stwierdzeniem, że w sprawie doszło do naruszenia przez powoda przepisów ustawy Prawo energetyczne w stopniu „znacznej szkodliwości czynu” i do kwestii dotyczącej możliwości odstąpienia od wymierzenia kary. W tym celu polecił również poczynić stosowne ustalenia i rozważania, zwracając jednocześnie uwagę na to, że Sąd błędnie ustalił w uzasadnieniu okres obowiązywania Umowy kompleksowego dostarczania energii elektrycznej Nr (...) zawartej w dniu 27 marca 2012 r. przez powoda z (...) sp. z o.o. oraz że brak jest ustalenia, czy w okresie objętym zaskarżoną decyzją powód miał zawartą umowę na dostarczanie energii do obiektu położonego w miejscu wola (...)- (...) W., ul. dz. Nr (...).

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: OSP) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt

16d ustawy – Prawo energetyczne i wprowadziły od godziny 10:00 ograniczenie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /okoliczność bezsporna/

Dnia 10 sierpnia 2015 roku (...) S.A. powiadomiły Ministra Gospodarki o wystąpieniu zagrożenia, podjętych działaniach oraz zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne. /okoliczność bezsporna/

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 roku wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136, wprowadzając ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 roku od godziny 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 roku do godziny 24:00. /okoliczność bezsporna/

W okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. przedsiębiorca – S. T. był odbiorcą energii elektrycznej dostarczanej do obiektu położonego w miejscu (...)-(...) W., ul. dz. Nr (...). w oparciu o „Umowę kompleksową dostarczania energii elektrycznej Nr (...)” z 27 marca 2012 r. zawartą z (...) sp. z o.o. Zgodnie z § 4 ust. 6 umowy, odbiorca zobowiązał się do dostosowania maksymalnego poboru mocy i dobowego poboru energii do planu ograniczeń, stosownie do komunikatów. /Umowa kompleksowa dostarczania energii elektrycznej Nr (...) wraz z załącznikami, k. 9-16 akt admin./

Pismem z 15 lipca 2014 r. operator (...) S.A. Oddział w G. zawiadomił powoda, że jego zakład podlega planowi ograniczeń w poborze energii elektrycznej, obowiązującemu od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. oraz przedstawił przedsiębiorcy tabelę dopuszczalnego poboru mocy w razie wprowadzenia takich ograniczeń. W planie tym określono dopuszczalny pobór mocy elektrycznej według stopnia zasilania w MW dla obiektu zlokalizowanego w W. (13-491) dz. nr (...). /k. 41 akt admin./

Do planu ograniczeń poboru mocy, obowiązującego w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., powód nie zgłosił żadnych uwag. /okoliczność bezsporna/

W planie dopuszczalnego poboru mocy elektrycznej obowiązującym od 10 do 31 sierpnia 2015 r. została ustalona wielkość dopuszczalnego poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania dla obiektu zlokalizowanego w W. ((...)) dz. nr (...).

Dopuszczalny poziom poboru mocy bezpiecznej dla 20 stopnia zasilania wynosił – 0,00 MW. Z kolei dopuszczalny pobór mocy w pozostałych stopniach zasilania wynosił – odpowiednio (R i W):

dla 11 stopnia – 0,500 MW

dla 12 stopnia – 0,444 MW

dla 13 stopnia – 0,389 MW,

dla 14 stopnia – 0,333 MW

dla 15 stopnia – 0,278 MW,

dla 16 stopnia – 0,222 MW,

dla 17 stopnia – 0,167 MW,

dla 18 stopnia – 0,111 MW,

dla 19 stopnia – 0,056 MW.

(k. 41, 5 akt admin.)

Odbiorca przekroczył obowiązujące go – zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii – wartości poboru mocy. Dnia 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła 0,9269807 w godzinie. (k. 5 akt adm.)

Przedsiębiorca w 2015 r. osiągnął przychód w wysokości (...) zł. (k. 17 akt adm.)

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd doszedł do przekonania, że odwołanie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustawa Prawo energetyczne w art. 3 pkt 16 definiuje bezpieczeństwo energetyczne, jako stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska.

Kolejno, w treści przepisu: art. 3 pkt 16a p.e., art. 3 pkt 16b p.e. i art. 3 pkt 16d p.e., ustawodawca zdefiniował pojęcie:

- bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, jako zdolność systemu elektroenergetycznego do zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej oraz zrównoważenia dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię,
- bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej, jako nieprzerwaną pracę sieci elektroenergetycznej, a także spełnienie wymagań w zakresie parametrów jakościowych energii elektrycznej i standardów jakościowych obsługi odbiorców, w tym dopuszczalnych przerw w dostawach energii elektrycznej odbiorcom końcowym, w możliwych do przewidzenia warunkach pracy tej sieci,
- zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, jako stan systemu elektroenergetycznego lub jego części, uniemożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej lub równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię.

Jak stanowi art. 5 Konstytucji RP, Rzeczpospolita Polska ma obowiązek strzec bezpieczeństwa swoich obywateli. Prawidłowym jest uznanie bezpieczeństwa energetycznego za jeden z jego elementów.

Katalog sytuacji uzasadniających wprowadzenie ograniczeń wskazanych w art. 11 ustawy – Prawo energetyczne (dalej jako: p.e.) został zawarty w art. 11 ust. 1 tej ustawy. Zgodnie z jego treścią, w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ustęp 3 pkt 1) cytowanego przepisu stanowi, iż ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej. Ograniczenia

te podlegają kontroli w zakresie przestrzegania ich stosowania (art. 11 ust. 4 p.e.). Organem uprawnionym do kontroli stosowania ograniczeń w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (art. 11 ust. 5 pkt 1 p.e.).

W myśl art. 11 ust. 7 p.e., Rada Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Jak stanowi treść przepisu art. 11c ust. 2 p.e. w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 (art. 11 c ust 3 p.e.).

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. (art. 11d ust. 3 p.e.)

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924). Określone w nim zostały: sposoby wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Tak też, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;

5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;

6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Na mocy § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Stosownie do § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie na mocy § 12 stanowi, iż:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.

2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.

3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

W niniejszej sprawie, bezsporną okoliczność stanowiło niedostosowanie się powoda do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniu 10 sierpnia 2015 r.

Jak ustalono, powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy. Powód nie podlegał natomiast ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na mocy § 6 ust. 1 rozporządzenia. Z powyższego zatem wynika, iż był on zobowiązany do zastosowania się zarówno do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., jak i do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

W przedmiotowej sprawie powód nie dostosował się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w W., dz. Nr (...), bowiem, w dniu 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła łącznie 0,9269807 (MW w godzinie).

Kwestia dopuszczania się przez powoda wymienionych naruszeń została przez pozwanego wykazana wskazanymi powyżej dokumentami znajdującymi się w aktach administracyjnych, powód zaś nie wniósł zastrzeżeń do co poprawności przedstawionych w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania danych pomiarowych.

Należy także wskazać, że powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl § 6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami. Zgodnie natomiast z treścią z § 8 ust. 1 i 2 wskazanego Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 11 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. Tym samym, należy podkreślić, że powód ustalając z (...) wartość mocy bezpiecznej obowiązującej w 20 stopniu zasilania, powinien był uwzględnić specyfikę swojego przedsiębiorstwa i ewentualne zagrożenia - na etapie zawierania poszczególnych umów lub później, po otrzymaniu planu ograniczeń, wystąpić o zmianę wartości mocy bezpiecznej.

Przepis art. 56 ust. 3a p.e., stanowiący podstawę odpowiedzialności powoda w przedmiotowej sprawie, stanowi, iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11 p.e., art. 11c ust. 3 p.e. lub art. 11d ust. 3 p.e.

Jak wskazano powyżej, podstawą nałożenia na powoda kary pieniężnej może być naruszenie przez niego przepisów art. 11, 11c ust. 3 i 11d ust. 3 Prawa energetycznego. Wymieniony jako pierwszy przepis art. 11 p.e. dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Wobec tego, oczywistym jest, że art. 11 p.e., stanowiący podstawę wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą Rozporządzenia z 11 sierpnia 2015 jest wprost sankcjonowany przez cytowany wyżej przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Obowiązki informacyjne operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonych elektroenergetycznych w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów określa natomiast przepis art. 11c ust. 3 p.e., tak też odesłanie w art. 56 ust. 3a do przepisu art. 11c ust. 3 p.e. należy uznać za błąd ustawodawcy. Nie można też stwierdzić, jakoby stanowił on samoistną podstawę do wprowadzenia ograniczeń. Natomiast, regulacja zawarta w art. 11d ust. 3 stanowi zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., bowiem to w treści przepisu art. 11d ust. 3 p.e. ustawodawca określił, że w wypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Przepis ten stanowi rozwinięcie uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 p.e. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e. 2, który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Oznacza to zatem, iż podstawę materialnoprawną do wprowadzenia omawianych w niniejszej sprawie ograniczeń stanowi więc art. 11d ust. 3, natomiast przepisy art. 11c ust. 2 pkt 2 należy traktować jako przepis ściśle określający zakres czasowy wprowadzonych ograniczeń, nie zaś jako samodzielną podstawę do wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Zatem operator systemu wprowadzając ograniczenia, o jakich mowa w art. 11c ust 2 pkt 2 p.e., działa zawsze także w oparciu o przepis art. 11d ust 3 p.e., gdyż to ten przepis stanowi źródło jego uprawnień do wprowadzenia ograniczeń w poborze prądu, nawet jeśli wprost przepis ten nie zostanie powołany w zarządzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.

Z powyższego zatem należy wywieść, że podstawą działania (...) wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust 3 p.e., na którym Prezes URE oparł zaskarżoną decyzję, a przepis ten jest wprost sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Stanowisko Sądu, zgodnie z którym sankcja zawarta w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. dotyczy także przypadku niezastosowania się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., zostało wyrażone także przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 10 marca 2020 r., w sprawie o sygn. akt VII AGa 366/19. Ponadto, w tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że przepisy art. 11d p.e. wskazują środki i sposoby działania przez operatora systemu przesyłowego, stanowiąc rozwinięcie generalnych dyrektyw postępowania przewidzianych w art. 11c ust. 2 p.e. (odpowiednio: art. 11c ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 11d ust. 1 p.e. oraz art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 p.e.). Regulacja zawarta w art. 11d ust. 1 ustawy określa uprawnienia operatora systemu przesyłowego względem innych użytkowników systemu (w celu wykonania art. 11c ust. 2 pkt 1), z kolei art. 11d ust. 3 p.e. zezwala na wykonywanie usług przesyłania i dystrybucji w sposób odpowiadający treści art. 11c ust. 2 pkt 2. Sąd ten przyznał, iż wskazane przepisy są ze sobą funkcjonalnie powiązane i istnieje między nimi ścisła zależność, wszakże potwierdza to ich redakcja, wskazująca analogiczne hipotezy ich stosowania: „W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)” – art. 11c ust. 2 p.e., „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)” – art. 11d ust. 3 p.e. por. również art. 11 d ust. 1.

Również w treści przywołanego uzasadnienia, Sąd Apelacyjny trafnie wskazywał na treść uzasadnienia ustawy nowelizującej ustawę – Prawo energetyczne, zgodnie z którym „Art. 11 p.e. dotyczy sytuacji zagrożenia systemu, które można wcześniej przewidzieć i jest wystarczający czas na wprowadzenie środków nadzwyczajnych, jakimi są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzane w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Natomiast dodane art. 11c – 11f p.e. zawierają dodatkowe przepisy dotyczące postępowania w sytuacjach zagrożenia dla funkcjonowania systemu elektroenergetycznego i bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, które mogą wystąpić nagle i wymagają natychmiastowych działań operatorów systemów elektroenergetycznych dla zapobieżenia skutkom tych zagrożeń, a także zadania w zakresie bezpieczeństwa operacyjnego sieci elektroenergetycznej.”

Sąd Apelacyjny podkreślił jednocześnie, iż zarówno wprowadzanie przez operatorów systemów przesyłowego ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, tak jak i stosowanie szeregu innych, uregulowanych prawem powszechnie obowiązującym, uprawnień operatorskich stanowi istotny instrument dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, ograniczenia, o których mowa w art. 11d ust. 3 p.e. obejmują swoim zakresem także te wymienione w art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.. Ograniczenia w świadczeniu usług przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej (art. 11d ust. 3 p.e.) stanowią rodzaj ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Natomiast, przywołany już art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., przewiduje karę pieniężną za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Wobec tego, słuszne jest stanowisko pozwanego, iż niezastosowanie się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. w zw. z art. 11d ust. 3 p.e., stanowi podstawę do nałożenia na ten podmiot sankcji przewidzianej w 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Strona powodowa nie kwestionowała poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Zakresem zaskarżenia został objęty tylko pkt 2 decyzji, tj. wysokość kary pieniężnej nałożonej na powoda. Zdaniem powoda uznanie, że zachowanie powoda cechuje się znaczną szkodliwością nie znajduje uzasadnienia. Powód zarzucił pozwanemu naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy P.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. W ocenie Sądu zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 56 ust. 6 ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela ocenę stopnia szkodliwości czynu dokonaną przez Prezesa URE. Wszystkie wymienione wyżej kryteria zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. Przede wszystkim, organ

trafnie ocenił możliwości finansowe przedsiębiorcy oraz uwzględnił podjęte przez przedsiębiorcę działania mające na celu jak najszybsze dostosowanie się do wprowadzonych ograniczeń. Prezes URE słusznie także przyjął, że znaczny stopień szkodliwości czynu wyraża się w bezpośrednim wpływie popełnionego przez odbiorcę czynu na niebezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, co spowodowało realne zagrożenie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju. Omawiane ograniczenia zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, a zatem niewielkie przekroczenia poboru mocy mogły wywołać blackout. Odbiorca swoim działaniem wymusił nieplanowaną przez operatora dodatkową pracę sieci elektroenergetycznej. Nawet, jeśli przekroczenia w poborze mocy przez niektóre podmioty nie były wysokie, to biorąc pod uwagę niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń przez znaczną liczbę odbiorców, kumulacja takich zachowań stanowiła realne zagrożenie dla bezpieczeństwa. Sytuacja ta zależy tylko i wyłącznie od odbiorców sieci, ponieważ wprowadzenie ograniczeń polega na dobrowolnym dostosowaniu się przez nich do ustalonych wcześniej planów ograniczeń. Tym samym w ocenie Sądu, w przypadku przekroczenia przez przedsiębiorcę poboru mocy nawet w nieznacznym zakresie, nie można uznać, że istnieją podstawy do odstąpienia od wymierzania kary w oparciu o przepis art. 56 ust 6a p.e., gdyż stopień szkodliwości nie jest znikomy.

Kara pieniężna została wymierzona za przekroczenie poboru mocy w konkretnym dniu wobec tego nie jest możliwe przyjęcie że powód zrealizował obowiązek lub zaprzestał naruszenia, ponieważ właśnie w tym dniu miał miejsce stan w którym powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej. Należy również wyjaśnić, że powód jest profesjonalistą, wobec tego obejmuje go podwyższony miernik staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, jak również znajomości przepisów prawa. Powód powinien zatem prowadzić działalność w taki sposób, aby nie naruszać przepisów prawa.

Powód wskazał, że nie posiadał wiedzy o wprowadzonych ograniczeniach. W aktach administracyjnych sprawy, znajduje się jednak pismo pozwanego z 15 lipca 2014 r. skierowane do powoda, stanowiące plan wprowadzania ograniczeń w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Pozwany przedstawił również wydruk z systemu obiegu kancelaryjnego z którego wynika, iż ww. pismo znajduje się w katalogu korespondencji wychodzącej. Ponadto powód miał możliwość uzyskania wiedzy o wprowadzeniu ograniczeń z komunikatów radiowych, określających aktualny stopień zasilania, które zgodnie z rozporządzeniem z dnia 23 lipca 2007 r. były nadawane w programie (...) o godzinie 7^(55) i 19^(55). W myśl § 12 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń "komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) Radia o godzinie 7:55 i 19:55 oraz na stronach internetowych operatorów". Należyta staranność przedsiębiorcy podlegającego planom ograniczeń obejmuje konieczność śledzenia kanałów, którymi przekazywane są informacje, o których mowa w planach. Zdaniem Sądu, brak wiedzy spółki o obowiązującym dopuszczalnym poborze mocy w poszczególnych stopniach zasilania w przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej jest wynikiem niedołożenia przez odbiorcę energii należytej staranności. Twierdzenie powoda o braku wiedzy o obowiązującym spółkę dopuszczalnym poborze mocy nie może stanowić podstawy do zwolnienia powoda od odpowiedzialności za niewykonanie obowiązku stosowania się do wprowadzonych ograniczeń.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, że istniały podstawy prawne do zastosowania wobec powoda art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., skoro niewątpliwe było, że powód nie zastosował się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii wprowadzonych przez (...) w dniach 10 i 11 sierpnia.

Sąd nie kwestionuje wartości mnożnika ustalonego przez Prezesa URE w oparciu o poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującej (1500 zł). Przyjęcie tej ceny, jako najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej w podwojonej wysokości, z racji uznania, że kwota kary ma też stanowić sankcję dla przedsiębiorcy, a więc ostatecznie kwoty 3000 zł, znajduje zdaniem Sądu uzasadnienie w tym, że tak ustalona wartość ma stanowić dla niego odczuwalną dolegliwość, ale także ze względu na konieczność prewencyjnego oddziaływania kary, która poniżej pewnego minimum nie jest traktowana w sposób wystarczająco odstraszący. Dokonane w ten sposób obliczenie dało wynik **2.780 zł.**

Według Sądu, kara w tej wysokości mieści się w limicie określonym w art. 56 ust. 3 prawa energetycznego, zgodnie z którym wysokość kary nie może przekroczyć 15 % przychodu Odbiocy, nie wpłynie też na jego możliwości finansowe. Nałożona na powoda kara finansowa odpowiada przepisom prawa, a jej wysokość gwarantuje osiągnięcie prewencyjnych i represyjnych celów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, w oparciu o treść art. 98 i 99 k.p.c.

SSO Maciej Kruszyński